

Nieuws over januari en
februari 2019

Nieuwsbrief Pensioenen

Bedoeld voor pensioenfondsen

Ontwikkelingen nieuw pensioenstelsel en AOW

- Het kabinet zet de vernieuwing van het pensioenstelsel door, ondanks het uitblijven van een eensluidend advies van de SER. Dat blijkt uit een brief van minister Koolmees van 1 februari 2019. Volgens Koolmees heeft hij geen keus: het huidige pensioenstelsel voldoet niet en moet veranderen. Hij start nu met de voorbereidingen van de benodigde wetgeving en ziet de brief als een uitgestoken hand naar alle betrokken partijen. Hij staat open voor externe input. In de brief geeft Koolmees de stappen aan die het kabinet de komende periode zal zetten om tot een vernieuwing van het pensioenstelsel te komen: zie daarvoor de speciale bijlage bij deze Nieuwsbrief met het stappenplan.
- De oppositie, de ouderenkoepels en de vakbonden zijn negatief over de brief van minister Koolmees. De werkgeversverenigingen steunen Koolmees en roepen de vakbonden op om weer in overleg te treden. Minister Koolmees herhaalt dat er alleen afspraken zijn te maken over het achterwege laten van eventuele kortingen in 2020 en 2021 als er daarvóór overeenstemming is bereikt over het nieuwe pensioenstelsel.
- De vakbonden eisen directe stopzetting van de verhoging van de AOW-leeftijd, dat indexaties weer mogelijk worden gemaakt en dat er een goed pensioen voor alle werkenden (ook zzp'ers) mogelijk moet zijn. Er komt een massale landelijke actiedag van de gezamenlijke vakbonden FNV, CNV en VCP op maandag 18 maart 2019.
- Netspar heeft op de website een speciale pagina gemaakt over het nieuwe pensioenstelsel, met daarop de documenten die Netspar in de loop van de tijd daarover heeft gemaakt.
- Het IMF roept het kabinet op door te gaan met de herziening van het pensioenstelsel, maar ook om meer inzicht te geven in de herverdelingskosten van de transitie en de compensatie daarvan.
- Meer informatie:
 - <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/02/01/kamerbrief-vernieuwing-pensioenstelsel>
 - <https://www.volkskrant.nl/economie/kabinet-nieuwe-pensioenwet-dan-maar-zonder-vakbeweging~bf2c5ac1/>
 - <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/algemeen-nieuws/2019/01/vakbonden-starten-mobilisatie-voor-beter-pensioena>
 - <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/coalitie-oogt-eeenzaam-in-het-pensioendebat-oppositie-massief-en-eendrachtig-toch-heerst-ook-daar-verdeeldheid~b7579a30/>
 - <https://www.nbbu.nl/uploads/2019/02/brief-leden-actie-CNV-FNV.docx>
 - <https://www.netspar.nl/dossier-actualiteit-pensioencontract-rekenrente-langer-doorwerken-en-de-wvp/>
 - <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20182019-1462.odt>
 - <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/kamerstukken/2019/02/01/kamerbrief-appreciatie-kabinet-cpb-rapport>
 - <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=0da98a81-585d-485f-89ce-d31076ea5902&title=IMF%20Country%20Report%20No.%2019-44.pdf>
 - <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32043-444.html>

Terugdringen witte vlek

- Uit een CBS-onderzoek blijkt dat 856.000 Nederlandse werknemers (13% van de beroepsbevolking) geen pensioen opbouwen. Dat is veel meer dan uit eerdere CBS-onderzoeken naar voren is gekomen (in 2013 nog 4%). Het grote verschil wordt waarschijnlijk verklaard door een gewijzigde onderzoeksmethode van het CBS. Dat roept veel vragen op. Ook in de Tweede Kamer.

- Een groot deel van de witte vlek is werkzaam in de uitzendsector: volgens het CBS zou in deze sector een derde deel van de werknemers geen pensioen opbouwen (136.000 werknemers). De uitzendsector kent echter relatief veel groepen werknemers die niet onder de verplichtstelling vallen, zoals jongeren onder de 21 jaar en werknemers die korter dan de wachttermijn van 26 weken werkzaam zijn. Pensioenfonds StiPP heeft minister Koolmees laten weten dat het werkelijke percentage van de witte vlek waarschijnlijk lager ligt. De uitzendsector doet op dit moment een verdiepingsonderzoek hiernaar. Verder onderzoekt de uitzendsector de gevolgen van een eventuele verkorting van de wachttijd.
- De 'witte vlek' is onderdeel geworden van de discussie over het nieuwe pensioenstelsel.
- Meer informatie:
<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/kamerstukken/2019/01/22/beantwoording-kamervragen-pensioenopbouw-in-loondienst>
<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/kamerstukken/2019/01/22/beantwoording-kamervragen-over-pensioenopbouw-in-loondienst>

Ook in 2018 meer sterfte dan verwacht

- We worden steeds ouder. De sterke stijging van de levensverwachting sinds de eeuwwisseling is een van de redenen voor de daling van de dekkingsgraden van Nederlandse pensioenfonds. Én de reden voor de politiek om de AOW-leeftijd stapsgewijs te verhogen. Over 2017 stelden actuarissen hun verwachting voor de stijging van de levensverwachting voor het eerst naar beneden bij. Dat leidde tot een meevaller in de dekkingsgraden. Maar de sterfte in 2018 is ook ten opzichte van die al bijgestelde ramingen nog hoger dan verwacht.
- In een promotieonderzoek is onderzoek gedaan naar de dieperliggende trends van de sterftestatistieken. Sterftetoename of –afname verloopt niet lineair. Hoewel mensen steeds minder roken, neemt de sterfte door longkanker bijvoorbeeld nog steeds toe, vooral bij vrouwen. Er is nu een manier gevonden om hier beter rekening mee te houden in de sterfteprognose. Verder blijkt uit het onderzoek dat sterfte in Nederland beter kan worden ingeschat door ook te kijken naar ontwikkelingen in andere landen.
- Meer informatie:
<https://www.sprenkelsenverschuren.nl/pages/nl/kwartaalrapportage.php>
<https://www.cbs.nl/nl-nl/corporate/2019/08/onderzoek-naar-trends-in-sterftestatistieken>
<http://hdl.handle.net/11370/70a8dbec-628a-42b9-afc6-cff076639040>

Pieter Omtzigt: 31 vragen aan minister Koolmees over vermogensbeheerders en fiduciair beheer

- In de IORP-regelgeving is een amendement opgenomen waarmee Omtzigt een verbod op fiduciair beheer beoogde. Het amendement werd aangenomen, maar veranderde uiteindelijk door de interpretatie die minister Koolmees eraan gaf niets aan de huidige praktijk van het fiduciair beheer. Omtzigt zet echter door: hij vraagt zich af waarom de leden van de beroepsgroep Dufas in Nederland geen grote schadevergoedingen hoeven te betalen, terwijl die leden in de VS en bepaalde andere landen vele miljarden euro's schadevergoeding hebben moeten betalen. En dat een bepaald lid pensioenfonds stiekem extra verborgen kosten in rekening bracht en daarvoor een aantal niet-Nederlandse pensioenfonds compenseerde. Ook vraagt Omtzigt naar de vergaande aansprakelijkheidsbeperking in de vermogensbeheerovereenkomsten en of bestuurders van pensioenfonds als bestuurder aansprakelijk gesteld kunnen worden als zij akkoord gaan met een dergelijke aansprakelijkheidsbepaling. Het antwoord van minister Koolmees volgt later.
- Meer informatie:
<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2019Z02795&did=2019D06101>

AFM-toezichtagenda 2019

- Het AFM-toezicht heeft 7 speerpunten geformuleerd bij het verkleinen van ongewenste risico's in de financiële markten.

Voor de pensioensector zijn daarbij vooral van belang:

- Het voorkomen van onverantwoord gebruik van technologie en data.
- Tegengaan van financieel-economische criminaliteit (anti-witwassen).
- Aanpak van niet-passende financiële producten.
- Aandacht voor duurzaamheid in de financiële sector.
- Op pensioengebied gaat AFM onderzoek doen naar:
 - Robo-advies en de inrichting van de kennis- en ervaringstoets bij o.a. pensioenen en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen.
 - De correctheid van informatieverstrekking: keuzes over de ingangsdatum van het pensioen, een vaste of variabele uitkering en een hoog- of laagconstructie.
 - Inconsistenties in gecommuniceerde pensioenaanspraken, waardoor er een beter zicht ontstaat op de mate waarin deelnemers kunnen vertrouwen op de aan hen verzonden informatie.
 - In welke mate pensioenfondsen die in 2020 verplicht moeten korten hun informatieverstrekking correct, duidelijk, tijdig en evenwichtig hebben vormgegeven.
- Meer informatie:
<https://www.afm.nl/nl-nl/professionals/nieuws/2019/jan/agenda-2019>

DNB Nieuwsbrieven januari en februari 2019

- In de DNB Nieuwsbrieven van januari en februari 2019 onder andere aandacht voor:
 - DNB Nieuwsbrief januari 2019**
 - Uitkomsten van uitvraag IORP II-implementatie juli 2018.
 - Inkooptarief VPL inhaalpensioen: onder bepaalde voorwaarden inkoop mogelijk op basis van dezelfde tarieven als waarop de inkoop in de basispensioenregeling plaatsvindt.
 - DNB gaat via de jaarverslagen bij een aantal pensioenfondsen onderzoek doen naar de hele keten van uitbesteding, omdat uit eerder DNB-onderzoek is gebleken dat pensioenfondsen hier onvoldoende zicht op hebben.
 - DNB Nieuwsbrief februari 2019**
 - Verdere guidance en Q&A's inzake IORP II: bijvoorbeeld over de Eigen Risico Beoordeling (Q&A en factsheet), internationale waardeoverdracht, wanneer wel en niet verplichte melding aan DNB van uitbesteding, kort stappenplan voor aanmelding sleutelfunctiehouders en vaststelling risicohouding bij premiereregelingen (leeftijdsspecifieke risicohouding en binnen pensioenfonds verschillende risicohouding voor DB en DC mogelijk);
 - DNB stuurt aan op een meer datagericht toezicht, met 'machine learning';
 - Openbaarmaking van sancties wordt als uitgangspunt genomen;
 - Blijvende aandacht voor no-deal Brexit;
 - Uitleg gegevensuitwisseling via digitale portals DNB (DLT en DLR) en e-mails.
- Meer informatie:
https://www.dnb.nl/binaries/DNB%20Nieuwsbrief%20pensioenen%20januari%202019_tcm46-381844.pdf
https://www.dnb.nl/binaries/DNB%20Nieuwsbrief%20pensioenen%20februari%202019_tcm46-382468.pdf
<http://www.toezicht.dnb.nl/2/6/50-237243.jsp>

Verzamelbrief pensioenonderwerpen

- Minister Koolmees informeert de Tweede Kamer over drie onderwerpen:
 - **motie over 'beleggersbonussen' binnen de pensioensector.**
Ingrijpen is niet nodig, omdat de sector in de afgelopen jaren grote stappen heeft gezet. De toegenomen aandacht voor uitvoeringskosten in de afgelopen jaren wordt nu zichtbaar binnen de pensioenfondsensector. De hoge mate van transparantie wordt internationaal ook gezien als 'best practice'.

– **de zogeheten ‘vergeten pensioenen’.**

In een pilot krijgen pensioenfondsen ook voor personen die de AOW-gerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt toegang tot de Registratie niet-ingezetenen (RNI). Naar verwachting zullen pensioenfondsen de meeste ontbrekende persoonsgegevens dan alsnog weten te achterhalen om deze pensioenen te kunnen uitkeren.

– **ingetrokken wetsvoorstel fusierende bedrijfstakpensioenfondsen.**

Uit gesprekken met de Stichting van de Arbeid, de Pensioenfederatie, het Verbond van Verzekeraars en De Nederlandsche Bank (DNB) is gebleken dat (bedrijfstak)pensioenfondsen behoefte hebben aan mogelijkheden tot fusie als middel tot schaalvergroting. Deze partijen hebben aangegeven nu eerst te willen verkennen welke mogelijkheden er binnen het huidige instrumentarium bestaan. Medio 2019 gaat minister Koolmees opnieuw in overleg met deze partijen om te bekijken welke oplossingen gewenst en gepast zijn.

Minister Koolmees schrijft tot slot dat hij met een wetsvoorstel zal komen op basis waarvan DNB ook bij een fusie van pensioenfondsen een verbod kan opleggen.

• Meer informatie:

<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/kamerstukken/2019/01/28/kamerbrief-verzamelbrief-pensioenonderwerpen>

Minister Koolmees vraagt advies aan Stichting van de Arbeid inzake nabestaandenpensioen

- Op 13 juli 2018 hebben Omtzigt en Bruins een initiatiefnota nabestaandenpensioen ingediend (Kamerstukken 34 996, nr. 2).
- Koolmees constateert dat, ondanks het stijgende aantal huishoudens waarin beide partners een fulltimebaan of een grote deeltijd baan hebben, nog niet kan worden gesteld dat er in Nederland sprake is van een tweeverdienersmaatschappij. Daardoor bestaat er nog altijd behoefte aan een adequate nabestaandenvoorziening. Hij vraagt de Stichting van de Arbeid daarom om een advies in hoofdlijnen over het nabestaandenpensioen: de hoogte en duur van de wenselijke dekking, wel of niet op risicobasis en of er wettelijke belemmeringen zijn.
- In een brief aan Koolmees pleiten de Stichting van de Arbeid, het Verbond van Verzekeraars en de Pensioenfederatie voor een wettelijk uniform minimum partnerbegrip voor ongehuwd samenwonenden in pensioenregelingen. De voorgestelde wettelijke minimumnormen zijn: duurzame gezamenlijk huishouding op hetzelfde adres, geen bloed- of aanverwant in de eerste of tweede lijn, notariële akte en aanmelding van partner.
- Meer informatie:
<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/kamerstukken/2019/01/14/kamerbrief-kabinetsreactie-initiatiefnota-34996-nr.-2>
<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2018Z14109&did=2018D39704>
<https://www.netspar.nl/publicatie/nabestaandenpensioen-niet-verzekerd/>
<http://www.oecd.org/eco/surveys/Netherlands-2018-OECD-economic-survey-overview.pdf>
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/06/27/kamerbrief-beleidsdoorlichting-anw>
<https://www.pensioenfederatie.nl/actueel/nieuws/2019/openbaar/01-januari/stichting-van-de-arbeid-verbond-van-verzekeraars-en-pensioenfederatie-pleiten-voor-wettelijk-minimum-uniform-partnerbegrip>

Pensioenfondsen en verantwoord beleggen

- De vijf grootste pensioenfondsen van Nederland zijn gestopt met geld investeren in de tabaksindustrie en in kernwapens. Pensioenfonds PMT gaat nog een stap verder en investeert ook niet meer in bont en porno. Ook steeds meer kleinere pensioenfondsen doen die sectoren in de ban.
- Uit DNB-onderzoek blijkt dat financiële instellingen niet alleen geconfronteerd worden met klimaatgerelateerde risico's, maar ook met andere ecologische en maatschappelijke uitdagingen. Daarnaast constateert DNB dat financiële instellingen ambities tonen op het gebied van duurzaamheid, maar dat er nog verdere stappen kunnen worden gezet om deze te integreren in de bedrijfsvoering.

- Uit een onderzoek van Gaston Siegelaer blijkt dat pensioenfondsen die goed scoren op esg geen hogere vermogensbeheerkosten hebben dan fondsen die minder goed scoren. Verbetering van het esg-beleid leidt evenmin tot hogere kosten.
- De Pensioenfederatie heeft het 'Overzicht verantwoord beleggen' op de website gepubliceerd. Doel is om inzicht te geven in het omvangrijke en snelgroeiende scala aan wetgeving, richtlijnen, platformen, samenwerkingsverbanden, tools, initiatieven en doelen rond verantwoord beleggen in de pensioensector.
- Meer informatie:
<https://nos.nl/artikel/2265983-pensioenfondsen-stoppen-met-tabak-en-kernwapens-en-porno.html>
<https://www.dnb.nl/nieuws/nieuwsoverzicht-en-archieef/DNBulletin2019/dnb381614.jsp>
<https://www.vbdo.nl/2019/02/geen-verband-beleggingskosten-en-esg-score/>
<https://www.pensioenfederatie.nl/overzichtverantwoordbeleggen>

Wetsvoorstel Arbeidsmarkt in balans: besluit adequaat pensioen payrollers in consultatie

- Een van de pensioenonderwerpen bij de Wet Arbeidsmarkt in balans is de verplichting tot het regelen van een adequaat pensioen van payrollers. Dit om te voorkomen dat payroll kan worden gebruikt als manier om te bezuinigen op arbeidsvoorwaarden. In een ontwerpbesluit dat ter internetconsultatie ligt, is bepaald wanneer er voor een payrollwerkgever een verplichting ontstaat tot het aanbieden van een adequate pensioenregeling (als gelijkwaardige werknemers deelnemen aan een pensioenregeling) en wat dan onder een adequate pensioenregeling moet worden verstaan (werkgeverspremie van ten minste 13,58% van de pensioengrondslag; percentage is voorlopig vastgesteld en wordt nog aangepast).
- De internetconsultatie loopt tot 16 maart 2019. Daarna zal het conceptbesluit naar de Raad van State worden gezonden. De beoogde inwerkingtredingsdatum is 1 januari 2020.
- Meer informatie:
https://www.internetconsultatie.nl/ontwerpbesluit_voorwaarden_adequate_pensioenregeling_payrollkrachten

Kort nieuws

- **Aanpassing formulier melding verevening pensioenrechten bij scheiding**
SZW heeft het meldingsformulier aangepast in verband met de wijziging van het 'afkoopbedrag' klein pensioen in 2019. Verder zijn er een paar tekstuele verbeteringen doorgevoerd
<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/formulieren/2016/10/26/formulier-mededeling-van-scheiding-in-verband-met-verdeling-van-ouderdomspensioen>
- **Goedkeuring van wijziging van de Code Rechtstreeks verzekerde regelingen**
SZW heeft de wijziging van de Code Rechtstreeks verzekerde regelingen goedgekeurd. Op basis van de code legt de werkgever (ondersteund door de verzekeraar) verantwoording af over het gevoerde pensioenbeleid, over de uitvoering daarvan door de verzekeraar en over het wel of niet verlenen van indexaties. De gewijzigde code is op 1 februari 2019 in werking getreden.
https://www.stvda.nl/~/_/media/Files/Stvda/Nota/2010_2019/2018/20181221-evaluatie-code-verzekerde-regelingen.ashx
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-2469.pdf>
- **Financiële positie pensioenfondsen**
De daadwerkelijke UFR-dekkingsgraden van pensioenfondsen zijn in het 4de kwartaal van 2018 enorm gedaald: gemiddeld van 110,3% naar 103,3%. De beleidsdekkingsgraad daalde in het 4de kwartaal van 109% naar 108,4%. Dat blijkt uit cijfers van DNB.
In januari en februari 2019 hebben de dekkingsgraden zich echter weer hersteld.
<https://www.dnb.nl/nieuws/nieuwsoverzicht-en-archieef/statistisch-nieuws-2019/dnb382209.jsp>
<https://nos.nl/artikel/2268755-gekort-worden-op-pensioen-nog-dichterbij-voor-twee-miljoen-mensen.html>
<https://www.amweb.nl/pensioen/nieuws/2019/03/pensioenthermometer-aon-herstel-pensioenfondsen-zet-door-101115612>
- **KPS: huidige regels rond kortingen pensioenfondsen inconsistent**
<https://www.kps.nl/media/kps-wg-nftk-notitie-evaluatie-nftk-feb-2019-3837.pdf>

- **De Pensioenfederatie heeft haar werkprogramma 2019 op de website gepubliceerd.**
Een opsomming van de onderwerpen die de pensioenfondsen bezig houden en waarop de Pensioenfederatie, samen met haar leden, het komende jaar stappen gaat ondernemen.
<https://www.pensioenfederatie.nl/actueel/nieuws/2019/openbaar/01-januari/werkprogramma-2019-online>
- **Ontwikkelingen inzake BTW-vrijstelling pensioenfondsen**
De staatssecretaris van Financiën, Menno Snel, beantwoordt vele kritische vragen over de BTW-positie van pensioenfondsen in Nederland bij de pensioenadministratie als er sprake is van een CDC- of DB-regeling. Vooral het verschil met België, waar een vrijstelling geldt voor pensioenfonds, is voelt niet goed. Maar de staatssecretaris houdt voet bij stuk en zegt daarmee de jurisprudentie te volgen.
<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/kamerstukken/2019/01/25/antwoorden-schriftelijk-overleg-naar-aanleiding-van-ao-ecofin-7-juni-2018-over-btw-en-pensioen-en-digitaaldienstenbelasting>
- **Zzp-schilders blijven onder verplichtstelling vallen**
Rechtbank Den Haag gaat akkoord met de verplichte deelname van de zzp-schilders aan de verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsenregeling. De verplichtstelling dient een sociaal doel en het kartelverbod is niet van toepassing, want door de lage pensioenkosten is er geen sprake van een merkbare mededingingsbeperking. Zelfstandigen Bouw is in hoger beroep gegaan.
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2019:702>
<https://zelfstandigenbouw.nl/hoger-beroep-tegen-verplicht-schilderspansioen/>
- **DC-aanbieders 2018**
S&V heeft een overzicht gepubliceerd van de verschillende partijen die één of meerdere DC-producten (waaronder DC-regelingen) aanbieden aan ondernemingen en pensioenfondsen. S&V wil met dit overzicht inzicht geven in het onderscheidend vermogen van die producten, zowel ten opzichte van elkaar als ten opzichte van DB-producten.
<https://www.sprekelsenverschuren.nl/media/publicaties/2019 - SV Rapport Onderzoek DC-aanbieders 2018.pdf>
- **PEPP-voorstel aangenomen**
De Europese lidstaten en het Europees Parlement hebben, ondanks een tegenstem van Nederland, ingestemd met een compromis over het Europese derde-pijlerpensioen (PEPP).
<https://sophieintveld.eu/europarlement-stemt-regels-voor-pan-europees-pensioensparen-stap-dichterbij/>
https://www.eerstekamer.nl/eu/edossier/e170023_voorstel_voor_een
- **Door een goede disclaimer kan een pensioenfonds het risico dat onjuiste communicatie leidt tot toekenning van bovenreglementaire rechten beperken**
Een pensioenfonds verstrekt in een brief verschillende keren een foute opgave over de hoogte van een pensioen. Mede door een goede disclaimer in de brief kon het pensioenfonds de pensioenuitkering alsnog lager vaststellen dan steeds via de brief werd gecommuniceerd. Het reglement is dan doorslaggevend.
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2019:76&showbutton=true&keyword=ECLI%3aNL%3aGHDHA%3a2019%3a76>
- **PGGM en APG bouwen mee aan Europees pensioenregister**
APG en PGGM gaan samen met buitenlandse partijen een grensoverschrijdend pensioenvolgsysteem bouwen: de European Tracking Service on Pensions (ETS). Daarmee moeten werknemers beter inzicht krijgen in de pensioenrechten die ze in verschillende EU-lidstaten hebben opgebouwd.
<https://www.amweb.nl/pensioen/nieuws/2019/02/pggm-en-apg-bouwen-mee-aan-europees-pensioenregister-101115429>

Stappenplan minister Koolmees vernieuwing pensioenstelsel

Binnenkort /op korte termijn

- 1. Hoofdlijnenbrief Koolmees om afkoop van een deel van het pensioen mogelijk te maken.**
 - Afkoop (vooralsnog uitsluitend) bij pensioneren: (vooralsnog) maximaal 10% van het pensioenvermogen ineens vrij op te nemen; geldt ook voor de 3de pijler (lijfrentes).
 - Is (nog) niet duidelijk of dit een wettelijk recht van de pensioengerechtigde wordt of een optie voor de pensioenuitvoerder om aan de pensioengerechtigde aan te bieden.
 - Pensioenuitvoerders moeten de betrokkenen informeren over de gevolgen voor de hoogte van het pensioen.
 - Onderzoek naar andere keuzemogelijkheden, zoals inzetten pensioenpremie voor aflossen eigenwoningschuld of voor groenere beleggingen pensioenvermogen.
- 2. Overleg met CPB en RIVM over onderzoek naar koppeling tussen levensverwachting en pensioenleeftijd.**
Onderzoek op verzoek van de Tweede Kamer naar varianten en de kosten daarvan in koppelingen tussen de ontwikkeling van de levensverwachting en de AOW-leeftijd.

Komende maanden

- 3. Voorbereiding wetgeving afschaffing doorsneepremie.**
 - Eén jaarlijkse maximale premie-inleg voor alle pensioenregelingen.
 - Wegnemen verschillen tussen 2de en 3de pijler; meer arbeidsvorm-neutrale pensioenopbouw.
 - Grote lijnen van het transitiekader voor overgang naar persoonlijke pensioenvermogens en degressieve pensioenopbouw.

Vóór de zomer 2019

- 4. Berekeningen vragen aan CPB voor een evenwichtige transitie en het aanbieden door het kabinet van een transitiekader voor overstap naar nieuw pensioenstelsel.**
 - Vooral in relatie tot het afschaffen van de doorsneesystematiek en overgang naar 'persoonlijke pensioenvermogens in de opbouwfase' en naar 'degressieve pensioenopbouw'.
 - Dubbele transitie te financieren met tijdelijk extra premie-inleg, inzet van buffers en/of overgang naar pensioenen zonder buffers (verbeterde premiereregelingen).
 - Ook onderzoek naar de arbeidsmarkteffecten hiervan.
 - Ook kijken naar verzekerde pensioenregelingen en ondernemingspensioenfondsen.
 - Kabinet biedt de wettelijke kaders en de aanpassing van het fiscale kader (transitiekader); pensioenuitvoerders en sociale partners beslissen wie en in welke mate binnen deze kaders daarvoor in aanmerking komen (transitieplan).
- 5. Brief naar Tweede Kamer over extra mogelijkheden premieovereenkomsten: collectieve, intergenerationele risicodeling + borgen houdbaarheid verplichtstelling.**
 - Keuze voor persoonlijke doelvermogens. Er wordt niet gesproken over andere SER-varianten.
 - Doelstelling: opties voor een meer collectieve premiereregeling dan de regeling onder de Wet verbeterde premiereregeling (variabele pensioenuitkering): als 'optie' het delen van het macrolanglevensrisico en een collectieve buffer te financieren uit een solidariteitspremie.
 - In overleg treden met de Europese Commissie over de Europese houdbaarheid van de verplichtstelling onder een premiereregeling met persoonlijke pensioenvermogens.
- 6. Brief naar Tweede Kamer om een gedifferentieerd beleggingsbeleid (beter) mogelijk te maken en de eventuele wettelijke belemmeringen weg te nemen om zodoende een scheiding te kunnen aanbrengen tussen het renterisico van jongeren en ouderen.**
 - Pensioenuitvoerders zouden lifecycle-systemen moeten gaan toepassen, waarbij beleggingsrisico's en rendementen per leeftijd variëren.
 - Binnen een pensioenfonds verschillende collectieve beleggingsmixen met verschillende risicoprofielen in plaats van één collectieve beleggingsmix voor de gehele fondspopulatie: bijvoorbeeld verschillende beleggingsmix voor vóór en na pensionering.
 - Pensioengerechtigden zelf wel de volatiliteit in de uitkeringsfase kunnen laten beperken: keuzemogelijkheid bieden voor vaste uitkering.

Stappenplan minister Koolmees vernieuwing pensioenstelsel (vervolg)

Vóór de zomer 2019 (vervolg)

- 7. Brief naar Tweede Kamer over communicatie over persoonlijke pensioenvermogens.**
Bekijken in hoeverre het mogelijk is dat een deelnemer onder elk pensioencontract in ieder geval dezelfde pensioeninformatie ontvangt:
 - hoogte belegde premie,
 - hoogte behaald rendement,
 - hoogte pensioenvermogen, en
 - hoogte verwachte pensioenuitkering op basis van 3 scenario's.
- 8. Brief naar de Tweede Kamer over terugdringen 'witte vlek' werknemers.**
 - Verbreden reikwijdte pensioenstelsel: zorgelijk hoog percentage van 13% van de werknemers bouwt geen pensioen op.
 - Verdiepingsonderzoek sociale partners naar witte vlek in uitzendsector en naar verkorting wachttijd in StiPP-pensioenregeling.
 - Onderzoek naar vrijwillige aansluiting zelfstandigen bij pensioenfondsen, algemene pensioenfondsen en PPI's; verzekeraars worden hierbij niet genoemd.
 - Oproep aan sociale partners en vertegenwoordigers zelfstandigen om gezamenlijk naar oplossingen voor de pensioenproblematiek van zelfstandigen te zoeken.
- 9. Advies commissie parameters/UFR: nieuwe parameters.**
 - Bestaat uit voorzitter oud-minister van Financiën Dijsselbloem en zes wetenschappers.
 - De nieuwe parameters moeten vanaf 1 januari 2020 gaan gelden.
- 10. Advies Stichting van de Arbeid op hoofdlijnen over initiatiefnota nabestaandenpensioen (34 996, nr. 2).**
 - Initiatiefnota van Omtzigt (CDA) en Bruins (CU).
 - Inhoud adviesaanvraag: wat is een wenselijke dekking van het nabestaandenpensioen, inclusief verdeling over publiek en privaat.
 - Verzoek van Stichting van de Arbeid, Verbond van Verzekeraar en de Pensioenfederatie aan Koolmees tot instelling van een (minimaal) uniform partnerpensioenbegrip.
 - Een besproken variant is een tijdelijk partnerpensioen van 5 jaar in plaats van een levenslang partnerpensioen (in verband met betaalbaarheid).

4de Kwartaal

- 11. Indienen wetsvoorstel om afkoop van een deel van het pensioen (vooralsnog maximaal 10%) bij pensionering mogelijk te maken en eventueel andere keuzemogelijkheden te faciliteren.**
 - Zie punt 1 voor toelichting.
 - Onderzoek naar meer keuzemogelijkheden: bijvoorbeeld inzetten deel premie voor aflossen woning en 'groener' pensioen dat meer duurzaam belegd wordt.
- 12. Reactie kabinet op advies van de STAR in het kader van nabestaandenpensioen.**
Zie ook punt 4 hiervoor.

Nog dit jaar

- 13. Opleveren wettelijk waarderingskader om 'collectief invaren' naar het nieuwe pensioenstelsel te faciliteren.**
 - Het aanleveren door de wetgever van een gestandaardiseerde methode om collectief pensioenvermogen om te zetten naar meer persoonlijke doelvermogens; inclusief de al ingegane pensioenen. Koolmees gaat, in overleg met DNB en de pensioenwereld, daarvoor een waarderingskader opleveren.
 - Ook onderzoek naar een meer geleidelijke route om de oude en nieuwe pensioenopbouw samen te voegen.
 - Uiteindelijke beslissing over de wijze van invaren ligt bij sociale partners; het kabinet gaat de kaders aangeven en de omzetting faciliteren met een wettelijk waarderingskader.

Pensioenagenda (exclusief voortgang wetgeving)

2018 Q1	<ul style="list-style-type: none">• Begin 2018 overeenstemming tussen sociale partners over invulling nieuw pensioencontract in het kader van een nieuw pensioenstelsel (Regeerakkoord 2017 – 2021).
2019 Q1	<ul style="list-style-type: none">• 1 januari 2019: beoogde inwerkingtreding Wet generieke digitale infrastructuur is niet gehaald; verplichting om gebruik te maken van erkende digitale authenticatiemiddelen en Berichtenbox.• 6 februari 2019 Tweede Kamerbehandeling diverse pensioenonderwerpen (oorspronkelijk op 5 december 2018 ingepland).• Maart 2019 vervolgrapport EIOPA inzake Pension Benefit Statement (PBS – UPO).• Uitkomsten overleg pensioenfondsen en toezichthouders haalbaarheidstoets, reële dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad (concept planningsbrief SZW 2019).
2019 Q2	<ul style="list-style-type: none">• Medio 2019 duidelijkheid weergave te verwachten netto pensioenbedragen in Pensioenregister o.b.v. drie scenario's bij DC én bij DB-regelingen via "navigatiemetafoor" (Brief Koolmees 2 februari 2018).• Eerste rapportage over vrouwen en 40-minners in pensioenfondsbesturen.• Voortgang zzp-maatregelen: onderzoekscommissie wenselijkheid verplichte AOV voor zzp'ers.
2019 Q3	<ul style="list-style-type: none">• Uiterlijk per 1 september 2019 evaluatie Wet verbeterde premieregeling (variabele pensioenuitkeringen).• Evaluatie wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd.• Evaluatie Wet verbeterde premieregeling.• In najaar 2019 navigatiemetafoor met 3 scenario's op www.mijnpensioenoverzicht.nl. (brief Koolmees 1 februari 2019).• Uitkomsten beschikbaar van evaluatie wet pensioencommunicatie in eerste helft van 2019.• Indienen van Verzamelwet pensioenen 2020 (waarschijnlijk inclusief bevoegdheid DNB tot opleggen van een verbod bij een voorgenomen fusie van pensioenfondsen).• Medio 2019 overleg minister Koolmees met pensioenpartijen over oplossingen voor schaalvergroting voor bedrijfstakpensioenfondsen.
2019 Q4	<ul style="list-style-type: none">• Evaluatie algemeen pensioenfondsen.• Kamerbrief over AOW-leeftijd 2025.
2020	<ul style="list-style-type: none">• Per 1 januari 2020 inwerkingtreding nieuwe parameters voor het FTK.• Per 1 januari 2020 inwerkingtreding onderdeel Wet waardeoverdracht klein pensioen: start automatische waardeoverdracht kleine pensioenen opgebouwd vóór 1 januari 2018.• Per 1 januari 2020 afronding wetgevingsproces nieuw pensioenstelsel met degressieve pensioenopbouw en persoonlijke pensioenrekeningen en start implementatieperiode (wordt zeer waarschijnlijk niet gehaald).• Per 1 januari 2020 afschaffen doorsneepremie (wordt zeer waarschijnlijk niet gehaald).
2021	<ul style="list-style-type: none">• Per 1 januari 2021 AOW-leeftijd naar 67 jaar.• Uitstel verplichting voor pensioenfondsen om derivaten via 'central clearing' af te handelen (EMIR) is in principe tot ergens in 2021 verleend. Moet nog wel formeel geregeld worden.
2022	<ul style="list-style-type: none">• Per 1 januari 2022 AOW-leeftijd gekoppeld aan de levensverwachting: AOW-leeftijd naar 67 jaar en 3 maanden.• Uiterlijk per 1 januari 2022 evaluatie Wet inzake recht op waardeoverdracht klein pensioen.• Voorjaar 2022 evaluatie Code rechtstreeks verzekerde pensioenregelingen.

Voortgang wet- en regelgeving

Wetsvoorstel tijdelijke wet aanpassing disconteringsvoet (nr. 34 606)	<ul style="list-style-type: none"> • Initiatiefwetsvoorstel Van Rooijen (50Plus); op 18-11-2016 ingediend. • Inhoud: zolang de ECB aan monetaire verruiming doet, moet er een rentevoet van 2% worden gehanteerd en moet bij het beleid uitgegaan worden van de actuele dekkingsgraad. • Wetsvoorstel is op 22 januari 2019 door de Tweede Kamer verworpen.
Wetsvoorstel verlengen hersteltermijnen (nr. 35 096)	<ul style="list-style-type: none"> • Initiatiefwetsvoorstel Smeulders (GroenLinks), Ingediend: 28-11-2018. • Inhoud: pensioenfondsen krijgen twee jaar extra de tijd om het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) op te bouwen. • In afwachting van advies Raad van State en reactie daarop van indiener.
Wetsvoorstel verlengen hersteltermijnen (nr. 35 113)	<ul style="list-style-type: none"> • Initiatiefwetsvoorstel Van Rooijen (50PLUS), ingediend: 9-1-2019. • Inhoud: verlenging van de maximale periode van dekkingstekort voor niveau van het minimaal vereist eigen vermogen. • In afwachting van advies Raad van State en reactie daarop van indiener.
Wetsvoorstel Arbeidsmarkt in balans (nr. 35 074)	<ul style="list-style-type: none"> • Wetsvoorstel is op 6 november 2018 ingediend. • Inhoud: twee onderdelen die voor pensioenfondsen van belang zijn, namelijk voorzien in een adequate pensioenregeling voor payrollers en het vervallen van de sectorindeling premiedifferentiatie WW. • Op 5 februari 2019 aangenomen door de Tweede Kamer; voorbereidend onderzoek commissie SZW Eerste Kamer op 19 maart 2019. • Verwachte inwerkingtreding: 1 januari 2020.
Voorontwerp wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding 2021	<ul style="list-style-type: none"> • Op 10 december 2018 ter internetconsultatie gelegd. • Inhoud: conversie als standaard; verevening wordt default; bijzonder partnerpensioen alleen over huwelijkse periode; verdeling bijzonder partnerpensioen 50% - 50%; vereveningsgrens verlaagd naar 1x bedrag klein pensioen. • Internetconsultatie gesloten op 24 januari 2019. • Verwachte inwerkingtreding: 1 januari 2021.
Overige wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Initiatiefwet van Van Weyenberg (nr. 35 101). Op 3 december 2018 ingediend. VO en BO bij pensioenfondsen moeten bij het beleggingsbeleid een goedkeuringsrecht krijgen op het uitsluitingenbeleid en een adviesrecht op het verantwoord beleggingsbeleid. In afwachting van advies Raad van State. • Ontwerpbesluit voorwaarden adequate pensioenregeling payrollers. Ligt tot 16 maart 2019 ter internetconsultatie. • Wetsvoorstel Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (nr. 34 491). Ingediend op 8 juni 2016. Regeling tegenstrijdig belang bestuurders en bestuurdersaansprakelijkheid. Inwerkingtreding: onbekend. • Wetsvoorstel digitale overheid (nr. 34 972). Ingediend op 19 juni 2018. In behandeling bij Tweede Kamer. Voor pensioenfondsen van belang voor het gebruik maken van Berichtenbox en identificatie. • Besluit tot wijziging van het Besluit toezicht accountantsorganisaties. Geldt voor 15 grote pensioenfondsen: meer dan € 10 miljard vermogen. Zwaardere accountancycontrole. Governance (inclusief auditcommissie) blijft echter conform de Pensioenwet. Op 6 februari 2019 advies uitgebracht door Raad van State.